

Fritt val av hjälpmedel är ett system med många brister. Trots att dessa belysts i ett flertal utredningar och statistiska sammanställningar har de styrande partierna i Region Stockholm valt att hålla fast vid systemet. Man har valt att endast göra mindre justeringar, som inte gett tillräcklig effekt för att skapa en hörselvård med hög kvalitet där brukarna ges valfrihet på riktigt.

Bristerna i fritt val har bland annat konstaterats av Statens medicinsk-etiska råd (2015), i regionens fördjupade uppföljning (2015), av socialstyrelsen (2016) och i den statliga hjälpmedelsutredningen (2017). Dessutom visar de årliga rapporterna från det nationella kvalitetsregistret återkommande att den primära hörselvården i Stockholms län tillhör landets allra sämsta. Fritt val har gett sämre valfrihet och lägre vårdkvalitet, samtidigt som den lett till högre kostnader för både regionen och enskilda individer.

I september 2019 presenterade läkemedelsverket en rapport efter att regeringen gett myndigheten i uppdrag att se över om nuvarande begränsningar för att få tillstånd att bedriva öppenvårdsapotek om handel med läkemedel är ändamålsenliga. I sin rapport föreslår läkemedelsverket att vårdgivare inte ska kunna beviljas tillstånd att driva öppenvårdsapotek. Den främsta motiveringen till förslaget är att man identifierat en risk för överförskrivning av läkemedel på grund av andra incitament till förskrivning än medicinsk ändamålsenlighet. Man ser även en risk för onödigt vårdutnyttjande. Begränsningen bör enligt rapporten gälla åt båda håll och öppenvårdsapotek ska inte heller få äga vårdgivare.

Inom den primära hörselrehabiliteringen i Stockholms län ägs en majoritet av mottagningarna av två multinationella koncerner som även äger hörapparatillverkare. De farhågor som läkemedelsverket lyft kring ägarförhållandena inom apoteksbranschen besannas inom hörselvården i Stockholms län. Genom fritt val-systemet har hörselmottagningarna möjlighet att förskriva just de hörapparater som produceras inom den egna ägarkoncernen och det är alltför ofta ekonomiska incitament, snarare än brukarens behov som avgör vilken hörapparat som förskrivas. Enligt en genomgång av mottagningarnas rekvisitionsfakturer till Region Stockholm under perioden 1 jan 2017 - 30 april 2017 fick över 98 procent av patienterna vid Audikas mottagningar i Stockholms län hörapparater av just de märken som tillverkas inom ägarkoncernen. (Källa: Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, SLL)

Vi på Hörselskadades distrikt i Stockholms län har högre ambitioner för hörselvården i länet och det tror vi att ni också har. Vi vill gärna träffa er för att diskutera möjligheterna att skapa en bättre hörselvård för invånarna i Stockholms län. En hörselvård av hög kvalitet som ger brukarna valfrihet på riktigt.